

Kravprofil för ordinarie domare

Formella krav

- Svenskt medborgarskap
- Juristexamen, motsvarande äldre examen eller annan godkänd examen
- I övrigt uppfylla kraven som ställs i 4 kap 1 § rättegångsbalken

Bedömningsgrunder vid anställning av domare

Vid utnämning av ordinarie domare ska enligt 11 kap. 6 § regeringsformen avseende fästas endast vid sakliga grunder såsom förtjänst och skicklighet. Av 4 § lagen (1994:260) om offentlig anställning följer att skickligheten ska sättas främst, om det inte finns särskilda skäl för något annat. Om flera sökande till en tjänst bedöms vara lika eller i huvudsak lika skickliga är det i regel förtjänsten som får bli utslagsgivande (se prop. 1989/90:79 s. 13). Med förtjänst avses den vana som förvärvats genom föregående tjänstgöring (se prop. 1973:90 s. 405). Det stadgas vidare i 4 § anställningsförordningen (1994:373) att man vid tillsättning av statlig anställning hos myndighet under regeringen utöver skickligheten och förtjänsten också ska beakta sådana sakliga grunder som stämmer överens med allmänna arbetsmarknads-, jämställdhets-, social- och sysselsättningspolitiska mål. Även sådana sakliga grunder kan få avgörande betydelse i de situationer där nämnden anser att de sökande framstår som jämbördiga i fråga om förtjänst och skicklighet (se prop. 1989/90:79 s. 12 och 13).

Skicklighet

Med yrkesskicklighet ska förstås en domares förutsättningar att möta de kvalitativa krav som ställs på den dömande verksamheten.

- **Juridiska kunskaper**
Domaren ska ha goda kunskaper om det rättsliga regelsystemet och kunna tillämpa det i enlighet med gängse metoder.
- **Analytisk förmåga**
Domaren ska ha en god analytisk förmåga, dvs. kunna se sammanhang och ha förmåga att identifiera, analysera och lösa komplexa rättsliga problem.
- **Omdöme och personlig mognad**
Domaren ska vara omdömesgill i sitt beslutsfattande, vilket förutsätter personlig mognad och livserfarenhet. Domaren bör vara omvärldsorienterad och visa intresse för samhället i stort.
- **Självständighet och integritet**
Domaren måste ha integritet, dvs. kunna tänka självständigt och kritiskt utan att låta sig påverkas av tillfälliga strömningar i samhället och tryck från media eller andra. Domaren måste också ha förmåga att fatta beslut.
- **Förmåga att uttrycka sig i tal och skrift**
Domaren måste kunna uttrycka sig klart och begripligt både skriftligen och muntligen, såväl internt som externt. Domaren ska tala och skriva ett språk som underlättar allmänhetens kontakter med domstolen och som gör det möjligt för allmänheten att förstå varför utgången blev som den blev.
- **Uppträdande**
Domaren ska uppträda omdömesgillt både i yrkesutövningen och i privatlivet och hans eller hennes uppträdande och omdömesförmåga bör inte kunna ifrågasättas. Domaren ska kunna

behandla parter och andra som kommer inför domstolen på ett korrekt och seriöst sätt, uppträda balanserat och inge förtroende.

- **Arbets- och stresshanteringsförmåga**

Domaren ska med bibehållande av hög kvalitet ha förmåga att avgöra ärenden effektivt, även under hög arbetsbelastning. Det innefattar att kunna prioritera målen på ett lämpligt sätt och ha god känsla för vilken arbetsinsats som olika frågor kräver. Domaren ska också kunna leda förhandlingar på ett effektivt och korrekt sätt. I det ligger bl.a. att hantera oväntade situationer som uppstår och att verka för en god stämning i rättssalen.

- **Övriga förmågor som ska beaktas vid skicklighetsbedömningen**

Domaren ska kunna samarbeta med all personal och nämndemän. Domaren ska vidare ha intresse för och förmåga att handleda notarier, domstolshandläggare eller andra som är i behov av vägledning. I det ligger att domaren ska ha förmåga att kommunicera samt ge och ta emot feedback. Det är också viktigt att en domare föregår med gott exempel.

Domaren ska också ha förmåga, vilja och intresse för att ta på sig andras arbetsuppgifter och allmänt verka för att resultatet av domstolens verksamhet i dess helhet blir gott. Domaren ska kunna anta nya utmaningar, såsom nya arbetssätt, och ett utökat ansvar.